

Forpagtningen af Jægerspris Hovedgaardsjorder for blandt andet at kunne oprette et stort „Schæferi“ her, og Kammerherre Roepstorff skulde nu som bosat Mand lede Schæferiets Indretning og Drift paa Jægerspris¹⁰⁾. Ifølge det udstedte Arvefæsteskøde¹¹⁾ udgjorde den aarlige *Arvefæsteafgift* 21 Tdr. 4 Skp. af hver af de 3 Kornsorter, Rug, Byg og Havre, samt i Penge 67 β . Der fastsattes dernæst 2 Arter af *Rekognitionen* i Penge, eftersom Ejendommen afhændedes helt eller delvis, og i sidste Tilfælde skulde Rekognitionen atter beregnes paa 2 forskellige Maader, eftersom de vedkommende Parceller af Ejendommen købtes af henholdsvis *Folk udenfor eller i Bondestanden*. De nærmere Regler for Beregningen vare ganske de samme som de for Arvefæstegaarde under Kronborg Distrikt i sin Tid fulgte, jfr. ovenfor Side 16. *Jagtretten* forbeholdtes Kongen, der forredes fremdeles „Kongerejser“ m. v. af Ejendommen, og endelig skulde Kammerherren og Efterkommere kun svare de kgl. Skatter af Gaarden ligesom „Fæstebønder“¹²⁾.

Efter at Kong Frederik VII. var bleven Ejer af Jægerspris Hovedgaard m. v., jfr. nedenfor, indkøbte Kongen ogsaa Egelundsgaarden. Hermed bortfaldt Spørgsmaalet om et Afløsningsvederlag for de ved det oprindelige Arvefæsteskøde forbeholdte Kongerejser, og da Ejendommen efter Kongens Død nu er overgaaet til „Kong Frederik VII.s Stiftelse for hjælpeløse og forladte Pigebørn, især af Almuen“¹³⁾, har der heller ikke kunnet blive Spørgsmaal om at indløse Jagtretten mod Vederlag. Derimod er der med Hensyn til selve Arvefæsteafgiften sket en Forandring, idet *Tiendevederlaget* ifølge Lov 20. November 1868 er udsondret fra den samlede Afgift til en aarlig Ydelse af i alt 9 Tdr. 4 Skp. 1 $\frac{7}{8}$ Fdk. Byg¹⁴⁾.

Alle Bønderne paa Jægerspris Gods vare altsaa trods Resolution 15. Januar 1811 fremdeles Livsfæstere. Forandring i denne Situation indtraadte først efter Udstedelsen af Resolutionen af 1. Juli 1846 om en fremtidig Bortarvefæstning af Domænernes *Bøndergaarde*, hvilken Resolution kunde anvendes analogisk paa *Huse*, jfr. ovenfor under Hørholm Distrikt Side 9. Resolutionen blev straks modtagen med Velvillie af *Fæstebønderne* paa Jægerspris; senere kølnedes Interessen, da man ønskede endnu billigere Vilkaar, og efter nogen Forhandling blev da Resultatet, at i alt 46 Gaardmænd ønskede Arvefæste i Aaret 1849.

Med Hensyn til *Husmændene* havde først Ordningen af Pligtarbejdet beredt Arvefæstet nogen Vanskelighed; men da dette Hoveri efter Emanationen af Forordningen 27. Maj 1848 kunde afløses mod aarligt Pengevederlag, var hermed alle Hindringer borte, og 25 Husmænd erklærede sig da villige til at modtage Arvefæste i Forening med Gaardmændene. Sagen gik dog langtfra i endelig Orden for alle disse Gaarde og Huses Vedkommende; den nærmere Udførelse af Resolutionens Regler, jfr. om disse ovenfor, maatte jo tage sin Tid, og imidlertid blev Resolutionen af 1846 afløst af Loven af 8. April 1851, jfr. ligeledes ovenfor. Ved denne Lovs Ikrafttræden var Ordningen af Arvefæstet kun berigtiget med Hensyn til 11 af Gaardene og 23 Huse¹⁵⁾; de resterende 35 Gaarde og 2 Huse bleve derfor tillige med alt det andet *Fæstegods* bortsolgte i Medfør af nysnævnte Lov. Herefter gik da i alt 75 Gaarde og 134 Huse paa det tidligere upriviligerede Hartkorn over til fuld Selvejendom.

De mange Fæstehuse paa den gamle Hovedgaardstakst, o: de tidligere „Soldaterhuse“, bleve derefter bortsolgte til fri Ejendom i Medfør af Lov 27. Januar 1852 § 4, og endelig ophørte selve Hovedgaarden og Skovene m. v. at være Statsejendom i Aaret 1854, da Kong Frederik VII. købte dette Gods som sin private Ejendom i Medfør af Loven af 8. Februar s. A.¹⁶⁾.

¹⁰⁾ Abrahamstrup, II, p. 253 ff.

¹¹⁾ Genpart af Skødet opbevares i 1ste Revisionsdepartement.

¹²⁾ Saaledes som i mange i det foregaaende nævnte Tilfælde deltog Jordebogskassen ifølge Lov

21. Juni 1840, jfr. Frdn. 15. April 1818, indtil 1. Juli f. A. i Udredelsen af denne Ejendoms Gammel- og Landskat.

¹³⁾ Fremgaard af Jordebogen.

¹⁴⁾ Fremgaard af Jordebogen. Herved bemærkes, at Staten nu kun ejer Kongetienden af de 2 Sogne Gjerlev og Draaby; begge Kirketiender ere bortsolgte.

¹⁵⁾ Se om dette Arvefæstes Historie: Abrahamstrup II, p. 304 ff., Rigsarkivet: „Jægerspris Arvefæstesag“, se ogsaa Arkivsag „Om Domænejendommenes Afhændelse“ m. v.

¹⁶⁾ Denne Lov udvidede tillige Lov 27. Januar 1852 til at gælde nogle enkelte Fæstegaarde, der vare opførte paa den tidligere Hovedgaardstakst.